

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek

Szerző: Dr. Illés Melinda

Tatabánya, 2017. augusztus 16.

Járásbíróági titkárként több mint két és fél éve foglalkozom végrehajtási ügyekkel, ahol - ugyan nem tömegesen - de szép számmal fordulnak elő adósok által előterjesztett végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) „A végrehajtás felfüggesztése” cím alatt a 48. §-tól az 51. §-ig bezárólag szabályozza a végrehajtás felfüggesztését. Végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet a *végrehajtást kérő*, a *zálogjogosult* és az *adós* is előterjeszthet. A különbség a három kérelmező által előterjesztett kérelem vonatkozásában abban rejlik, hogy egyrészt a bíróságnak kötelezően fel kell-e függesztenie az eljárást vagy van-e mérlegelési lehetősége, másrészt különbséget jelent az is, hogy a kérelmezőnek mit kell bizonyítania, igazolnia ahhoz, hogy kérelme ne kerüljön elutasításra.

A jelen cikk az adós által a Vht. 48. § (3) és (6) bekezdésébe foglaltak alapján előterjeszhető kérelmekkel foglalkozik, röviden érintve a végrehajtást kérő és a zálogjogosult által előterjesztett kérelmeket is annak érdekében, hogy jól érzékelhető legyen az a különbség, ami a különböző felek által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelmeket megkülönbözteti egymástól.

A Vht. Nagykommentárban foglaltak szerint *„a felfüggesztés olyan eljárási cselekmény, amit valaki, valamely, a törvényben, jogszabályban meghatározott szerv, szervezet elrendel. A felfüggesztéshez döntés szükséges, a felfüggesztés a döntés következtében szakítja meg az eljárást. Akkor is döntenie kell az eljárás felfüggesztéséről, ha egy külső objektív körülmény miatt kell az eljárást megszakítani, mivel a jogi szabályozás a döntésen keresztül teremti meg a külső körülmény eljárási relevanciáját.”*

1. A végrehajtást kérő által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelem:

A Vht. elsőként a végrehajtást kérő által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelem vonatkozásában tartalmaz rendelkezéseket. E körben kimondja, hogy a végrehajtást foganatosító bíróság **köteles a**

végrehajtást felfüggeszteni, ha ezt kívánta a végrehajtást kérő, és a felfüggesztés másnak - önálló bírósági végrehajtó - a jogát nem sérti (Vht. 48. § (1) bekezdés). Ebben az esetben a bíróságnak tehát nincs mérlegelési lehetősége: ha a felfüggesztés másnak a jogát nem sérti, a végrehajtást fel kell függesztenie, hiszen a végrehajtást kérő - az ügy ura - ezt kérte. Mérlegelési kötelezettsége ugyan nincs a végrehajtást fogantatosító bíróságnak, azonban ha több végrehajtást kérő van, úgy meg kell vizsgálni a felfüggesztés hatását a többi jogosultra is. Ezen vizsgálati kötelezettség miatt tartozik a felfüggesztésről való döntéshozatal a bíróság és nem az önálló bírósági végrehajtó hatáskörébe.

2. A zálogjogosult által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelem:

A zálogjogosult szintén olyan helyzetben van az eljárás során, hogy az általa előterjesztett kérelemre a bíróságnak mérlegelés nélkül fel kell függesztenie a végrehajtást. A Vht. 48. § (2) bekezdése szerint, ha a zálogjogosult a 114/A. § (1) bekezdése, illetve a 140. § (6) bekezdése szerinti kérelmet terjesztett elő, a kérelem beérkezését követő 3 munkanapon belül a bíróság a végrehajtást felfüggeszti. De mi is az a 114/A. § (1) bekezdés és a 140. § (6) bekezdés, amely alapján ilyen rövid határidőn belül a bíróságnak fel kell függesztenie a végrehajtási eljárást?

114/A. § (1) bekezdés: A zálogjogosultnak a 114. § szerinti értesítés kézhezvételét követő 15 munkanapon belül előterjesztett kérelmére a végrehajtást fogantatosító bíróság a soron kívül meghozott végzésével megállapítja a zálogjogosult kielégítési jogának megnyíltát, és engedélyezi, hogy a végrehajtási eljárásba bekapcsolódjék, ha a zálogjoggal biztosított követelés jogalapja és összecszerűsége - önálló zálogjog esetén a jogalap és az összecszerűség - nem vitatott.

140. § (6) bekezdés: A végrehajtó a becsérték közlésével egyidejűleg tájékoztatja a zálogjogosultat arról, hogy a zálogjogból fakadó igényét - ha az alapügyben nem végrehajtást kérő - végrehajtási eljárás során érvényesítheti, és az erre vonatkozó kérelmét az értesítés kézhezvételét követő 15 munkanapon belül kell bejelentenie a végrehajtónál. A végrehajtó a

kérelmet haladéktalanul, de legkésőbb annak kézhezvételét követő munkanapon továbbítja a végrehajtást fogatosító bíróságnak.

Amikor a végrehajtó az adós tulajdonát képező ingóságot, illetve ingatlant foglal le, erről értesítenie kell a lefoglalt dolgon zálogjoggal rendelkező jogosultat annak érdekében, hogy a végrehajtási eljárásba való bekapcsolódás iránti kérelmét előterjeszthesse. Az értesítésnek azért van nagy jelentősége, mert a zálogjogosultnak az értesítés kézhezvételével nyílik meg a lehetősége arra, hogy 15 napon belül zálogjogból fakadó igényét érvényesítse. Amennyiben a bíróság a zálogjogosultnak a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás iránt előterjesztett kérelmének helyt ad, úgy a zálogjogosult a végrehajtást kérő jogállásába kerül, egy külön végrehajtói ügyszám alatt önálló végrehajtást kérővé válik, amely eljárásnak ugyanaz lesz az adósa, mint amely eljárásban a zálogjogosult a bekapcsolódás iránti kérelmét előterjesztette.

3. Az adós által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelem:

A gyakorlatban a legnehezebb megítélés alá az adósok által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelmek tartoznak, tekintettel arra, hogy ezekben az esetekben a bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amelynek során nemcsak az adósok, de a végrehajtást kérők érdekeit is szem előtt kell tartania.

A Vht. 48. § (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik az adós által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelemről:

*48. § (3) bekezdés: A végrehajtást fogatosító bíróság az adós kérelmére **kivételesen** akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha az adós a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és az adóst a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották rendbírsággal.*

Az adós kérelmére tehát csak kivételesen van lehetőség a végrehajtási eljárás felfüggesztésére és csak akkor, ha az adós a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt tud igazolni. Hiába igazol azonban az adós méltányolható körülményt, ha korábban már rendbírsággal sújtották. Ez ugyanis kizáró ok, amelynek fennállása esetén a felfüggesztés iránti kérelmet el kell utasítani, ezért a bíróság először azt vizsgálja meg, hogy sújtották-e az adóst rendbírsággal. Tekintettel arra, hogy a Vht. 45/A § (1) bekezdése értelmében a rendbírságot a végrehajtást foganatosító bíróság, tehát az a bíróság szabja ki, amely mellé az eljáró önálló bírósági végrehajtót kinevezték, és a felfüggesztés iránti kérelmet is a végrehajtást foganatosító bíróság bírálja el, rövid úton meg tud győződni arról, hogy sújtották-e az adóst rendbírsággal.

Ezt követően - amennyiben a végrehajtási eljárás során rendbírság kiszabására nem került sor, - a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy az adós hivatkozik-e bármilyen méltányolható körülményre, amelyet igazol-e. A Vht. 48. § (5) bekezdése adja meg a támpontokat ahhoz, hogy mely körülmények jöhetnek szóba a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem vonatkozásában:

48. § (5) bekezdés: A bíróság a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülmények körében kiemelten értékeli különösen az adós által eltartásra köteles és tartásra szoruló személyek számát, az adós vagy az eltartott személy tartós és súlyos betegségét, a végrehajtási eljárás során bekövetkezett és az adóst is sújtó természeti katasztrófát.

A jogalkotó a „különösen” szó törvényszövegbe iktatásával jelezte, hogy a felsoroltakon kívül a bíróság más körülményeket is értékelhet, ennek viszont az a feltétele, hogy a hivatkozott körülmények a méltányosság körébe tartozzanak.

A végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelem elbírálásakor nemcsak az adós oldalán felmerülő, a felfüggesztésre esetlegesen alapot adó körülményeket, de a végrehajtást kérő szempontjait is figyelembe kell venni. Ennek oka az, hogy az adós a végrehajtási ügynek nem ura, annak ő az „elszenvedője”, ő az a személy, aki a végrehajtást kérő felé fennálló kötelezettségét önként nem

teljesítette, ennél fogva vele szemben meg kellett indítani a végrehajtást, amelynek során - a Vht. 5. § (1) bekezdése értelmében - állami kényszerrel is el kell érni, hogy teljesítse kötelezettségét.

Fontos kiemelni, miszerint a felfüggesztés a már folyamatban lévő *végrehajtás során felmerülő* körülmények, események miatt lehetséges, amelyeknek minden esetben *átmeneti jellegűnek* kell lennie. Ezért nem eredményezheti a végrehajtási eljárás felfüggesztését például azon adósi hivatkozás, hogy a letiltáson felül megmaradó összeg veszélyezteti a család megélhetését, ahogyan az sem, miszerint évek óta - tehát már a végrehajtás megindítása előtti időtől kezdve - az adós vagy házastársa különböző betegségeken szenved.

Az átmeneti jelleg biztosítja a felfüggesztés időtartama alatt azt, hogy amíg a felfüggesztés tart, addig olyan kedvező változás, fordulat következik be az adós körülményeiben, amely lehetővé teszi azt, hogy a felfüggesztést követően teljesíteni, illetőleg nagyobb összegben tudjon teljesíteni a végrehajtást kérő felé, mint a felfüggesztést megelőző időszakban. Elméletileg tehát mindkét fél vonatkozásában pozitív változást eredményez a felfüggesztés.

Az elmúlt években meglehetősen kevés alkalommal fordult elő, hogy az adós által előterjesztett kérelemnek helyt adva a végrehajtási eljárást felfüggesztettem volna, figyelemmel arra, hogy azok a fenti feltételeknek nem feleltek meg, vagyis nem a végrehajtás során felmerült körülmények voltak, nem volt jellemző rájuk az átmeneti jelleg és semmiképpen sem estek a méltányosság körébe.

Az, hogy az adós próbál megegyezni a végrehajtást kérővel a tartozás rendezéséről, nem eredményezheti adósi kérelemre a végrehajtás felfüggesztését. Ha valóban egyeztetések folynak a felek között, akkor a végrehajtást kérő az, aki erre hivatkozással kérheti a végrehajtás felfüggesztését, hiszen az ő esetében csak az szükséges, hogy másnak a jogát ne sértse a felfüggesztés.

Szintén nem eredményezheti a végrehajtás felfüggesztését azon adósi hivatkozás, miszerint ő a követelésnek csupán keze, és jogtalan az, hogy rajta végrehajtanak, de az elhunyt adós jogutódjain nem. A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:416. § (1) bekezdése értelmében kezességi szerződéssel a kezes kötelezettséget vállal a jogosulttal szemben, hogyha a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni, így a végrehajtás szempontjából közömbös az, hogy az adóssal szemben miért nem lehet foganatosítani a végrehajtást - elhunyt, eltűnt, nincs vagyona, - hiszen a kezes vállalta, hogy az adós teljesítésének elmaradása esetén teljesíteni fog a jogosult - végrehajtást kérő - felé.

Azon esetekben, ahol a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemnek helyt adtam, az mondható el, hogy soha nem az adós által kért időtartamban történt meg a felfüggesztés, hiszen az adósok minél hosszabb időtartamra vonatkozóan próbálják meg elérni a végrehajtás felfüggesztését - általában legalább 1 évre vagy ennél hosszabb időre, - azonban erre egyrészt a végrehajtást kérő érdekeinek figyelembe vételével sem kerülhet sor, másrészt pedig a felhozott indokok, körülmények arra voltak alkalmasak, hogy csak néhány hónapos időtartamra történjen meg a felfüggesztés.

Arra való hivatkozással, hogy az adós a végrehajtási eljárás során elveszítette a munkahelyét, nem ok arra, hogy 1 évre felfüggesztésre kerüljön a végrehajtási eljárás, hiszen a legnagyobb jóindulattal sem fogadható el az, hogy valaki 1 évig ne találjon munkát, amikor köztudott, hogy a különböző ipari parkokban, gyárakban folyamatos munkaerőhiánnyal küzdenek. Egy alkalommal találtam alaposnak az adós munkaviszonyának megszűnésére alapított felfüggesztés iránti kérelmet, ahol emellett bizonyítást nyert az a körülmény is, hogy az adós házastársánál a végrehajtás során műtéti beavatkozást igénylő megbetegedést diagnosztizáltak. Itt - figyelembe véve a lábadozási időszakot és a munkaviszony létesítésének várható időpontját - felfüggesztettem a végrehajtási eljárást 4 hónapra, amelyet nemcsak a minimum 1 év időtartamú felfüggesztés iránti kérelmet előterjesztő adós, de a végrehajtást kérő is tudomásul vett, így a végzés első fokon jogerőre emelkedett.

Fontos megjegyezni, hogy a bíróságnak a végrehajtási eljárás felfüggesztéséről a végrehajtót haladéktalanul értesítenie kell, hiszen a felfüggesztés hatálya a felfüggesztést elrendelő végzés meghozatalának időpontjában áll be, ezért a végzés a meghozatalát követően a végrehajtó részére faxon - ennek sikertelensége esetén e-mailen - azonnal megküldésre kerül, majd azt a bíróság postázza is a végrehajtónak.

4. Ingatlan kiürítése és a felfüggesztés iránti kérelem:

A Vht. 48. § (6) bekezdése értelmében az adósnak abban az esetben is lehetősége van felfüggesztés iránti kérelem előterjesztésére, amennyiben a végrehajtás ingatlan kiürítése iránt folyik. Ezen kérelmére azonban - a feltételek fennállása esetén - csak egyetlen alkalommal függeszthető fel a végrehajtás, míg a Vht. 48. § (3) bekezdésére alapított felfüggesztés iránti kérelem vonatkozásában a jogszabály ilyen megkötést nem tartalmaz, elméletben tehát előfordulhat, hogy az adósi oldalon több alkalommal is felmerül a felfüggesztésre - adós véleménye szerint - okot adó körülmény.

48. § (6) bekezdés: Ha a végrehajtás ingatlan kiürítése iránt folyik, felfüggesztés az adós kérelmére egy ízben, legfeljebb 6 hónapra rendelhető el.

48. § (7) bekezdés: Önkényesen elfoglalt lakás kiürítése során, vagy ha a kötelezett a Pp. 217. §-ának (5) bekezdése szerinti kedvezményben részesült, a kötelezett kérelmére felfüggesztésnek helye nincs.

Ingatlan kiürítése esetén a felfüggesztés maximum féléves időtartamra rendelhető el azzal, hogy amennyiben önkényesen elfoglalt lakásról van szó, a kötelezett kérelmére felfüggesztésnek nincs helye. Minden esetben vizsgálni kell tehát, hogy önkényesen elfoglalt lakásról van-e szó. E körben annak tisztázása szükséges, hogy a lakás birtokosa rendelkezik-e bármilyen jogcímmel arra, hogy a lakást használja. Ha például a bérleti szerződés megszűnt és a lakást a bérlőnek már el kellett volna hagynia,

nincs jogcíme az ingatlan használatára, tehát önkényesen elfoglalt lakásról beszélünk, amely vonatkozásában nincs helye felfüggesztésnek. Az önkényes lakásfoglalással esik egy tekintet alá a kereskedelmi szállás, illetve vendéglátó-ipari egység keretében használatba adott, illetőleg más kereskedelmi szálláshely önkényes elfoglalása is.

Ugyancsak nincs helye felfüggesztésnek az ingatlan kiürítését illetően akkor sem, ha a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 217. § (5) bekezdése alapján az ingatlan kiürítését elrendelő határozatban a kötelezett kérelmére legfeljebb 6 hónapig terjedő határidőt állapítottak meg az ingatlan elhagyására.

5. A végrehajtási eljárás folytatása a felfüggesztés időtartamának lejártát követően:

A bíróság az adós által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelemről 15 napon belül dönt. A végrehajtás felfüggesztésének hatálya a felfüggesztést elrendelő határozat meghozatalának időpontjában áll be (Vht. 50. § (1) bekezdés), ahogyan az fentebb már említésre került.

A felfüggesztést elrendelő végzésben pontosan meghatározásra kerül az az időpont, ameddig a bíróság a felfüggesztést elrendeli; a példa kedvéért legyen ez 2017. december 10. napja. A Vht. 51. §-a akként rendelkezik, hogy a felfüggesztett végrehajtást a felfüggesztést elrendelő bíróság intézkedésére lehet tovább folytatni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a 2017. december 10. napjáig felfüggesztett végrehajtás nem folytatódik automatikusan 2017. december 11-én, mert a folytatásról a bíróságnak rendelkeznie kell, azaz a felfüggesztést megszüntető végzést kell hoznia. Ezen végzés ellen jogorvoslattal lehet élni, tehát a végzés ellen fellebbezésnek van helye. Amíg a felfüggesztést megszüntető végzés nem emelkedik jogerőre, a végrehajtást nem lehet folytatni.

Összegzésként az állapítható meg, hogy szigorú feltételek megléte esetén és csak kivételesen, lehet helye a végrehajtási eljárás felfüggesztésének az adós kérelmére, amely kérelem előterjesztése helyett sokkal célravezetőbb és hatékonyabb lehet a végrehajtást kérővel történő egyeztetés, hiszen a

végrehajtást kérő kérelmére a végrehajtást a bíróságnak fel kell függesztenie, amennyiben az másnak a jogát nem sérti.

Felhasznált jogszabályok

- A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
- Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez